

RELIGIÓ

CATÒLICA

4

ESO

DIRECCIÓ PEDAGÒGICA
ANTONI SALAS XIMELIS

COMPROMESOS AMB ELS
OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT
SOSTENIBLE

ACTIVA tots els
recursos digitals a

edubook

VICENS VIVES

Religió Catòlica

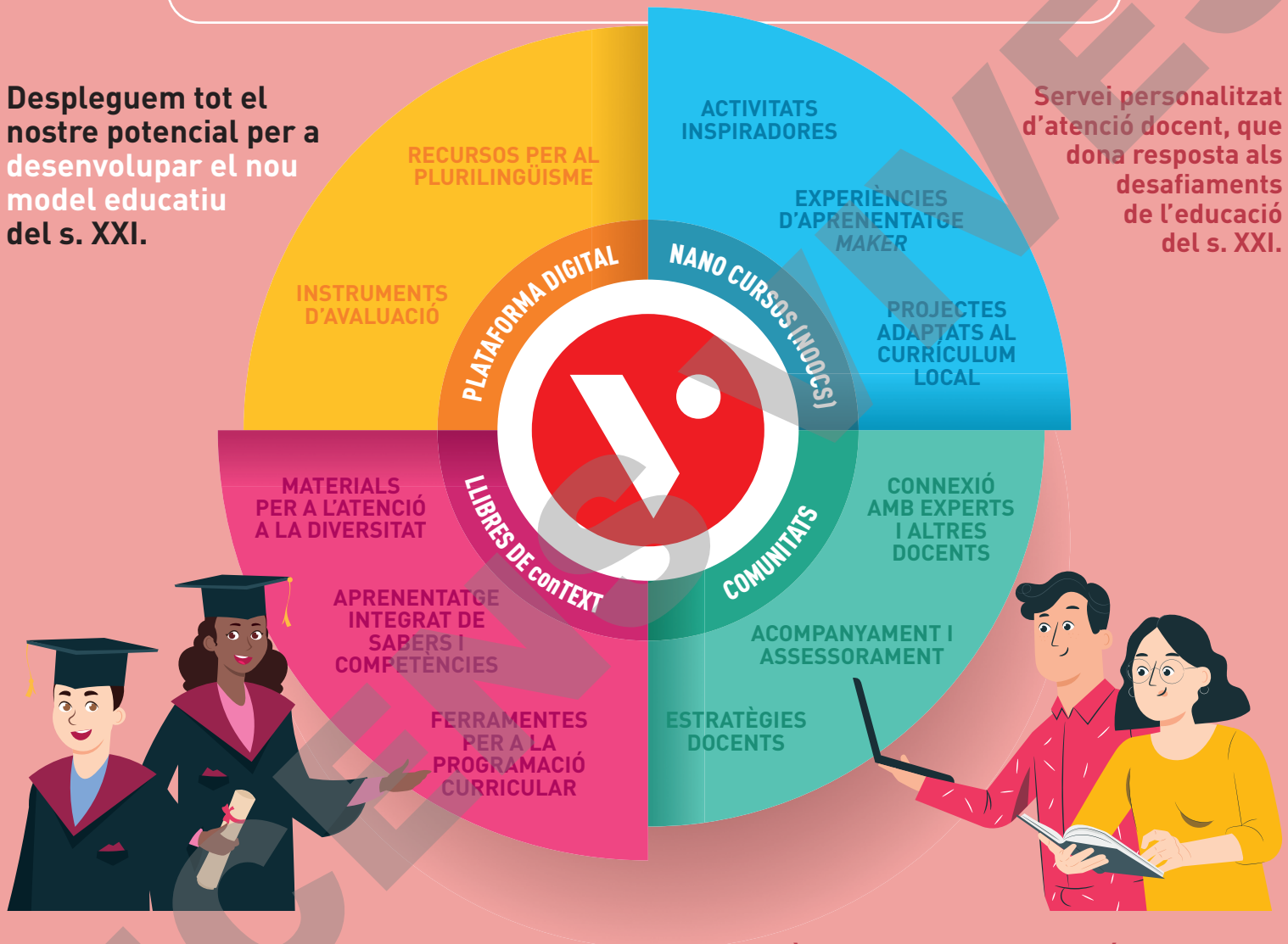
ESO

VICENS

Un ECOSISTEMA de PRODUCTES, SOLUCIONS i EXPERIÈNCIES per a la TRANSFORMACIÓ EDUCATIVA

Despleguem tot el nostre potencial per a desenvolupar el nou model educatiu del s. XXI.

Servei personalitzat d'atenció docent, que dona resposta als desafiaments de l'educació del s. XXI.

SOSTENIBILITAT

Incloem un plantejament transversal de la **sostenibilitat** i el **desenvolupament humà**, vinculat i compromès amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'Agenda 2030.

APRENTATGE ACTIU

Fomentem que l'alumnat siga capaç d'**analitzar, raonar i qüestionar** la informació amb una **actitud activa, autònoma i compromesa**.

SITUACIONS I REPTES

Partim de **situacions d'aprenentatge** on poder contextualitzar els sabers bàsics, **involucrant activament l'alumnat** i fomentant la seua participació en la resolució de reptes (ABR) i de problemes (ABP).

RESPECTE I IGUALTAT

Fomentem el **respecte i la igualtat de gènere** per desmuntar prejudicis, estereotips i actituds de caràcter discriminatori.

SABERS BÀSICS

Proposem un aprenentatge integrat de **sabers bàsics** i **competències** perquè l'alumnat assolisca de forma plena el **perfil d'eixida** de l'etapa educativa.

DIVERSITAT CULTURAL

Oferim la possibilitat de veure i **entendre el món** des de perspectives diferents a través de la **diversitat lingüística**, i això suposa una oportunitat per al desenvolupament personal i social.

EDUCACIÓ INCLUSIVA

Apliquem el Disseny Universal d'Aprenentatge (DUA) per a una **educació inclusiva** i oferim un enfocament **personalitzat i adaptat** per garantir l'èxit educatiu de tot l'alumnat.

DIGITALITZACIÓ I SEGURETAT

Desenvolupem la **competència digital** i l'**ús segur i conscient** de la informació.

ÍNDIX

1	UN SOL DÉU Les tres grans religions monoteistes	6
2	L'AMIC QUE MAI NO FALLA La fidelitat de Déu	26
3	MÉS ENLLÀ DEL DOLOR El Messies	44
4	VENIU AMB MI! Comunitat cristiana	62
5	LES COSES PEL SEU NOM! Raó, llibertat, afectivitat	80
6	JUNTS PER UN MÓN MILLOR La civilització de l'amor	98
	ANNEX TEXTOS BÍBLICS	118
	ANNEX LAUDATO SI'	130
	ANNEX FRATELLI TUTTI	139

ESTRUCTURA DEL TEMA

COMENCEM

PORTADA

El tema parteix d'una situació d'aprenentatge contextualitzada, que es relaciona amb una imatge significativa i l'acceptació d'un repte que trobaràs a la pàgina següent.

VÍDEO

Un vídeo de presentació que exposa el tema de manera motivadora.

APRENDREM

S'hi indiquen les competències i els sabers més importants que s'avaluaran en el tema.

DESENVOLUPEM

En aquesta fase del tema es desenvolupen els sabers bàsics per mitjà de diferents tipus d'activitats, que s'identifiquen segons els processos cognitius i les competències específiques de la Religió, afermaràs els teus aprenentatges.

ACTIVITATS COMPETENCIALS

Et permetran ampliar i refermar allò après, tant en equip com de manera individual.

ClicART

Aquest és el títol d'un apartat en el qual tindràs l'ocasió de posar-te en contacte amb el més profund del teu ésser, alhora que t'acostes a diferents expressions artístiques relacionades amb els continguts del tema.

COMENZAMOS
SITUA-TMI

Un sol Déu

Les tres grans religions monoteïstes

El presentarem alguns aspectes de les religions monoteïstes. Segur que algun amic o amic, conegut o familiar en professes alguna.

No hi ha res tan important com conèixer algunes coses per a respectar-les. Però, a més, hi ha alguna cosa que els relaciona i els serveixen sempre. T'ajudarem a veure en societat i a conèixer en valors tan necessaris com són el respecte, l'afecte, l'acceptació, la inclusió, etc.

Què podes esperar-te d'aquest tema? Què més apartats hi ha al teu gra d'ensenyament? Les religions monoteïstes són moltes persones a relacionar-se amb Déu i a trobar el sentit de les seves vides.

Aquesta l'oportunitat?

Aprendrem

- Què és una religió.
- L'origen, el sentit i característiques de les grans religions monoteïstes.
- Les edificacions de les principals religions en el monoteïsm.

Descobriré

En aquesta ocasió, provarem la teua destresa amb cinc pòdies amb les quals hauràs d'edificar el quin temple es tracta. Endavant!

PER QUÈ CREC DE DÉU?

El santament vegeu de creure i conèixer algunes coses sobre Déu i sobre la religió. També és important que ho facis de manera que pugues relacionar-te amb la pràctica i el desenvolupament de la religió. També és important que pugues relacionar-te amb la pràctica i el desenvolupament de la religió. També és important que pugues relacionar-te amb la pràctica i el desenvolupament de la religió.

REFLEXIÓ

Liga i desenvolupament les afirmacions de Warburton von Braun. Què és l'argument que utilitza per a afirmar que creu en Déu? És possible explicar la Creació del món des d'una religió sense l'existència d'Algu que estigui en l'origen de tot? Començar a aferrar arguments de persones creients per a afirmar l'existència de Déu? Quines?

Què és a creure?

- Sobre el concepte de religió.
- Què és genera dubte?
- Sobre el políteme i el monoteïsm.
- Què és a més no m'he preocupat d'aprendre-ho?
- Sobre les característiques de les religions monoteïstes més practicades a Espanya.

Accepte el repte!

Podràs construir, per crear una ONG, un jarró, un orris i un musulmà?

REFLEXIÓ

Amb una breu reflexió volem ajudar-te a endinsar-te en el tema d'una manera senzilla.

RUTINA DE PENSAMENT

Amb ajuda de la rutina de pensament «**Què sé o entenc? Què em genera dubte? Què no sé i mai no m'he preocupat d'aprendre-ho?**», podràs estructurar les teues idees mitjançant el pensament guiat.

DESCOBRISC

Et presentem també un repte, del qual aniràs trobant pistes en les pàgines següents, al llarg del desenvolupament del tema.

REPTE

Es planteja un repte (Accepte el repte!) per a involucrar-te activament en la construcció de l'aprenentatge.

COMENZAMOS
ACTIVIDADES

1. Introducció a la religió

Abans d'endinsar-nos en l'estructura del desenvolupament de les religions monoteïstes, analitzarem en algunes preguntes molt importants com:

- Què és una religió?
- Què són els elements comuns de les diferents religions?
- Com podrien classificar les diferents religions?
- Què és l'experiència religiosa?

1.1. Religió

En primer lloc, per acostar-nos a qualsevol religió, n'hem de conèixer una definició general, per així iniciar-nos al tema.

La paraula religió etimològicament ve de la paraula "Religió de l'home amb Déu". L'esser humà, des dels orígens, n'ha fet preguntes.

La religió veix com a resposta a aquestes preguntes que acompanyen l'esser humà des del començament.

Totes religions són una sèrie de creences, uns sentiments, una norma i unes pràctiques.

1.2. Elements comuns

Cada religió té un element comú i tots ells, però també hi ha uns elements comuns a tots. El principal element comú que trobem en les diferents religions és:

- Reconecement d'un "Estar" sagrat com a responsable de l'existència del món material i espiritual. És l'origen i creador de tot.
- La manifestació d'aquest "Estar" sagrat en un "Estar" de forma de signes, de símbols o de missatges recollits en textos sagrats i transmesos per profetes.
- L'afirmació de l'existència de l'ànima humana, contribuïda com un principi indissoluble de la vida espiritual.
- La creença que ha de ser una vida digna d'esperança i la necessitat que cada creient en prepara per a aquesta vida a vida terminal.
- L'existència d'un relació entre els creients i la divinitat tant al pla individual com en el col·lectiu.

2.1. Religió i cultura

La religió és una força que ha influenciat moltíssim en la cultura. La religió és una força que ha influenciat moltíssim en la cultura. La religió és una força que ha influenciat moltíssim en la cultura.

2.2. Elements comuns

Cada religió té un element comú i tots ells, però també hi ha uns elements comuns a tots. El principal element comú que trobem en les diferents religions és:

- Reconecement d'un "Estar" sagrat com a responsable de l'existència del món material i espiritual. És l'origen i creador de tot.
- La manifestació d'aquest "Estar" sagrat en un "Estar" de forma de signes, de símbols o de missatges recollits en textos sagrats i transmesos per profetes.
- L'afirmació de l'existència de l'ànima humana, contribuïda com un principi indissoluble de la vida espiritual.
- La creença que ha de ser una vida digna d'esperança i la necessitat que cada creient en prepara per a aquesta vida a vida terminal.
- L'existència d'un relació entre els creients i la divinitat tant al pla individual com en el col·lectiu.

3.1. Religió i cultura

La religió és una força que ha influenciat moltíssim en la cultura. La religió és una força que ha influenciat moltíssim en la cultura. La religió és una força que ha influenciat moltíssim en la cultura.

3.2. Elements comuns

Cada religió té un element comú i tots ells, però també hi ha uns elements comuns a tots. El principal element comú que trobem en les diferents religions és:

- Reconecement d'un "Estar" sagrat com a responsable de l'existència del món material i espiritual. És l'origen i creador de tot.
- La manifestació d'aquest "Estar" sagrat en un "Estar" de forma de signes, de símbols o de missatges recollits en textos sagrats i transmesos per profetes.
- L'afirmació de l'existència de l'ànima humana, contribuïda com un principi indissoluble de la vida espiritual.
- La creença que ha de ser una vida digna d'esperança i la necessitat que cada creient en prepara per a aquesta vida a vida terminal.
- L'existència d'un relació entre els creients i la divinitat tant al pla individual com en el col·lectiu.

FRATELLI TUTTI I LAUDATO SI'

Quan veges el logotip de les encíclics del papa Francesc: *Laudato si'* i *Fratelli Tutti*, et convidem a reflexionar sobre la seva importància.

VOCABULARI

Trobaràs la definició d'algunes paraules i el seu equivalent en anglès. T'ajudaran en la comprensió del text i enriquiran el teu llenguatge.

PISTES DEL DESCOBRISC

Les trobaràs en diverses pàgines del tema i amb aquesta ajuda podràs resoldre el repte plantejat.

COMENZAMOS
ACTIVIDADES

ClicART

TOLEDO: UNA CIUTAT I TRES CULTURES

Castell de Toledo, una de les ciutats més emblemàtiques d'Espanya, és també considerada un patrimoni cultural ple d'història, de cultura i de tradició, en el qual trobem present la forma de vida dels tres imperis jueus, cristians i musulmans. Tot això hi va donar la seua importància perquè va ser declarada per la Unesco Patrimoni de la Humanitat.

Coneguda també com la ciutat de les tres cultures, en l'actualitat l'arquitectura d'una ciutat medieval de torres i murals es que s'obren portes importants com la de Bisagra, que s'endinsen en un creu històric impressionant en el qual trobem contemplar l'Alcázar, el Castell, l'Alfama, el Mirador de Santa Maria la Blanca, un nom usat per a una sèrie de cases que són un exemple de l'arquitectura jueva i cristiana contemporània, i la del Triunfo, el Monument de Sant Joan dels Reis, edifici que és un exemple de l'arquitectura cristiana i musulmana contemporània, el Monument de Sant Joan dels Reis, edifici que és un exemple de l'arquitectura cristiana i musulmana contemporània.

Val la pena conèixer aquesta ciutat prehistòrica i medieval!

Investigues i crees

1. Investigar i classificar un possible itinerari per la ciutat de Toledo. Crear un fullon en el qual pugues relacionar l'informació necessària sobre els monuments de Toledo i les diferents cultures que hi ha hagut a Toledo.

2. Fes una foto de cadascun dels edificis, de cadascun de les cultures que hi ha hagut a Toledo i fes una descripció breu de cada un d'ells.

RESOLC EL REPTE!

Podem unir-los, per crear una ONG, un jarró, un orris i un musulmà?

Generem idees

- Què significa l'acrònim ONG? Què és una ONG?
- Què és la solidaritat per al judaisme?
- Què és la solidaritat per al cristianisme?
- Què és la solidaritat per a l'islam?

Volèm moltes perspectives

Una vegada conegut que és la solidaritat per a cada una de les grans religions monoteïstes:

- Començar alguna acció social jueva, cristiana i islàmica.
- Començar alguna acció social jueva, cristiana i islàmica.
- Començar alguna acció social jueva, cristiana i islàmica.
- Començar alguna acció social jueva, cristiana i islàmica.

Investiguem i revisem

- Com es fa una ONG, des de la idea fins a la realitat, i què són algunes de les seues activitats.
- Com es fa una ONG, des de la idea fins a la realitat, i què són algunes de les seues activitats.
- Com es fa una ONG, des de la idea fins a la realitat, i què són algunes de les seues activitats.
- Com es fa una ONG, des de la idea fins a la realitat, i què són algunes de les seues activitats.

Provem la nostra destresa

- Disposar una ONG, des de la idea fins a la realitat, i què són algunes de les seues activitats.
- Disposar una ONG, des de la idea fins a la realitat, i què són algunes de les seues activitats.
- Disposar una ONG, des de la idea fins a la realitat, i què són algunes de les seues activitats.
- Disposar una ONG, des de la idea fins a la realitat, i què són algunes de les seues activitats.

Publiquem la solució

- Podràs projectar el nostre vídeo a la resta de companyes i companys del centre, a la sala d'actes, i poder afegir-hi el nostre de la religió amb el centre o del departament de religió.
- Una altra opció seria publicar la presentació de presentació a algun centre, tant d'ensenyament secundari com terciari, i aconseguir així que moltes més persones coneguessin la nostra feina i el resultat obtingut.

ESTRUCTURA DEL TEMA

REFLEXIONEM

MIRA AL TEU VOLTANT

L'objectiu d'aquesta secció és que els continguts que has après no queden desconnectats de la realitat. T'hi convidem a girar sobre tu mateix 360°, mirant al teu voltant, amb els ulls i les orelles ben oberts, per descobrir la realitat de la vida, a través de persones, organitzacions o organismes que tindran a veure amb el que has anat veient en el tema.

5. Mira al teu voltant

5.1. Institut de Diàleg Interreligiós de Argentina
 És una associació civil la missió de la qual és promoure l'entesa dels homes i dones de l'Occident i del diàleg i la convivència pacífica. Participa en el marc de les tres grans religions monoteïstes, sempre amb l'objectiu de iniciar les persones i promoure la bona convivència.

El papa Francesc va crear l'Institut de Diàleg Interreligiós cap a la fórmula de diàleg.

En parlar amb un advocat italià sobre la seva experiència que els que no pensen igual que ells, els que tenen altres creences i ideologies els connecten amb les seves, i consideren que els altres són indispensables per arribar a la pau i la justícia en el diàleg i la recerca permanent d'acords que no són fàcils.

Una fita en la relació interreligiosa és la signatura, el 2011, d'un acord de cooperació amb el papa Francesc i el papa Climent VI, en el qual s'encarrega a l'Institut de Diàleg Interreligiós de promoure el diàleg i la convivència pacífica.

En el 2012, el papa Francesc va visitar l'Institut de Diàleg Interreligiós a la ciutat de Bolonya.

El papa Francesc va visitar l'Institut de Diàleg Interreligiós a la ciutat de Bolonya el 2012 i ha declarat que el diàleg és una eina essencial per a la pau i la justícia en el món.

El papa Francesc va visitar l'Institut de Diàleg Interreligiós a la ciutat de Bolonya el 2012 i ha declarat que el diàleg és una eina essencial per a la pau i la justícia en el món.

5.2. Custòdia de Terra Santa

Sant Francesc d'Assís visita Oriant entre 1219 i 1220, en temps de les croades, per intentar arribar al lloc més sagrat dels jueus, encara que, finalment, no aconseguiria arribar al mateix centre per en el camí.

Ja des de llavors, els seguidors de sant Francesc venen veure aquestes terres un territori emblemàtic on podrien viure la deïtat que hi havia, l'esperança i el diàleg i compassió que Francesc va mostrar en la seva regla de vida i el carisma pacifista que el va caracteritzar.

Des d'aquella època hi ha franciscans a Terra Santa, tot i que des de 1949 quan els musulmans de Terra Santa van ocupar les terres que promouia el papa Climent VI, en el qual s'encarrega a l'Institut de Diàleg Interreligiós de promoure el diàleg i la convivència pacífica.

El papa Francesc no ha estat només guardià de pacífic, ha estat també un pont entre les religions i la cultura de la Terra Santa. Ha estat un pont entre les religions i la cultura de la Terra Santa.

El papa Francesc ha estat un pont entre les religions i la cultura de la Terra Santa.

BOMBETA

Fa referència a continguts relacionats amb la resolució del repte.

ODS

S'indiquen els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) que s'hi treballen.

S'assenyala amb la icona d'activitat en la qual podem treballar-los. Et convidem a reflexionar i prendre consciència sobre aquests objectius.

MIRA'T A L'ESPILL: I ARA QUÈ?

Volem que en aquest llibre no et falte l'oportunitat de mirar-te des de tot el que s'ha après al llarg del tema.

6. Mira't a l'espill: i ara què?

EL DILEMA DE LA DONA
 És una dona de 40 anys. Tensament que dona nom també al fill de la seva dona. És una dona de 40 anys. Tensament que dona nom també al fill de la seva dona.

En aquest llibre, a través de la vida d'aquesta protagonista que és la dona de la Bíblia, es narra la seva vida i la seva fe. És una dona de 40 anys. Tensament que dona nom també al fill de la seva dona.

És important que respectes les persones que no pensen com tu. Cada cultura té els seus valors, normes i formes d'entendre la vida, que, mentre que tenen punts en comú, també presenten punts diferents. Conèixer la cultura i la religió dels altres i respectar-los és una de les condicions bàsiques per a la convivència pacífica i la justícia en el món.

NO HAS D'OBLLIDAR

RELIGIÓ
 Les religions són conjunts de creences i pràctiques que donen sentit a la vida dels seus seguidors. Les religions són conjunts de creences i pràctiques que donen sentit a la vida dels seus seguidors.

UN SOU D'EU
 El cristianisme reconeix a Jesús de Natzaret com el fill de Déu i el salvador del món. El cristianisme reconeix a Jesús de Natzaret com el fill de Déu i el salvador del món.

ISLAM
 El corànic és el llibre sagrat de l'islam i el profeta més recent és el profeta Mahoma. El corànic és el llibre sagrat de l'islam i el profeta més recent és el profeta Mahoma.

FACTORS QUE DETERMINEN L'ESPIRITUALITAT
 Els factors que determinen l'espiritualitat són: la fe, la confiança, la caritat, la paciència, la humilitat, la generositat, la simplicitat, la castedat, la castedat, la castedat.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

En els diferents apartats s'indiquen les competències específiques que s'hi treballen.

AVALEM AVALUE ELS MEUS SABERS

Activitats perquè sintetitzes, consolides i valores l'aprenentatge adquirit dels sabers bàsics.

Autoavaluació

Autoavaluació
 Per què vols fer-ho?
 Quina diferència hi ha entre els sabers bàsics i els sabers específics?
 Quin és el sentit de la religió?
 Quin és el sentit de la religió?
 Quin és el sentit de la religió?
 Quin és el sentit de la religió?
 Quin és el sentit de la religió?
 Quin és el sentit de la religió?

Avalua les meues competències

Avalua les meues competències
 Què és la religió?
 Què és la religió?
 Què és la religió?
 Què és la religió?
 Què és la religió?
 Què és la religió?
 Què és la religió?

AVALEU LES MEUES COMPETÈNCIES

Avaluació competencial per a analitzar de manera crítica, responsable, creativa i aplicant-la a diferents situacions i contextos.

VALORE EL MEU APRENENTATGE DE SABERS

Proposta per a autoavaluar el grau de coneixement adquirit. Té una finalitat formadora, ja que t'implica a partir de processos d'autoavaluació.

Valore el meu aprenentatge de sabers

Valore el meu aprenentatge de sabers
 Còpia la taula de la qualitat i assenyala el nivell que creus que tens.

Sic sobre mi...	Molt bo	Bo	amb dificultats	amb moltes dificultats
Explicar per què vols fer-ho.				
Classificar els elements comuns a les diferents religions.				
Explicar les tres grans religions monoteïstes.				
Explicar com s'organitzen les religions jueva, cristiana i islàmica.				
Relatar el sentit de la religió dels tres grans religions monoteïstes.				
Relatar el sentit de la religió dels tres grans religions monoteïstes.				
Relatar el sentit de la religió dels tres grans religions monoteïstes.				
Relatar el sentit de la religió dels tres grans religions monoteïstes.				

ARA DESCOBRISC

Estaràs davant del repte que se't va plantejar al començament del tema. Podràs resoldre'l amb l'ajuda de les pistes que has anat trobant.

Un sol Déu

Les tres grans religions monoteistes

Et presentarem alguns aspectes de les religions monoteistes. Segur que algun amic o amiga, conegut o familiar en professa alguna.

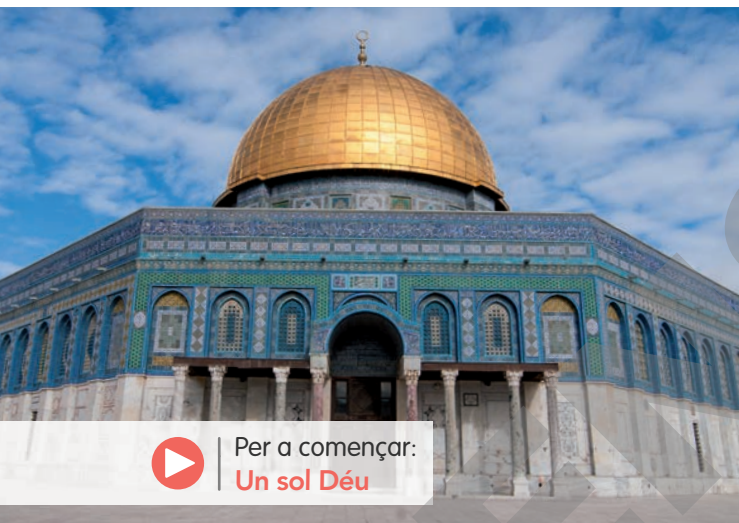
No hi ha res tan important com conèixer alguna cosa per a respectar-la!

Para atenció als continguts d'aquest tema. Sens dubte, et serviran sempre. T'ajudaran a viure en societat i a créixer en valors tan necessaris com són el respecte, l'acollida, l'acceptació, la inclusió, etc.

No perdes l'oportunitat de passar pel món aportant-hi el teu gra d'arena!

Les religions monoteistes ajuden moltes persones a relacionar-se amb Déu i a trobar el sentit de les seues vides.

Aprofita l'oportunitat!

Per a començar:
Un sol Déu

Aprendrem

- Què és una religió.
- L'origen, el sentit i característiques de les grans religions monoteistes.
- Les confluències de les principals religions en el monoteisme.

Descobris

En aquesta ocasió, provarem la teua destresa amb cinc pistes amb les quals hauràs d'esbrinar de quin temple es tracta. Endavant!

PER QUÈ CREC EN DÉU?

Dit senzillament, la raó principal és aquesta: alguna cosa tan ben ordenada i perfectament creada com ho són la nostra Terra i el nostre univers ha de tenir un creador, un dissenyador magistral. Una cosa tan ordenada, tan perfecta, tan precisament equilibrada, tan majestuosa com aquesta creació només pot ser el producte d'una Idea Divina. Hi ha d'haver un Creador; no pot ser d'una altra manera.

(Wernher von Braun)

REFLEXIÓ

Llig detingudament les afirmacions de Wernher von Braun.

Quin és l'argument que utilitza per a afirmar que creu en Déu?

És possible explicar la Creació des del punt de vista religiós sense l'existència d'Algú que estiga en l'origen de tot?

Coneixes altres arguments de persones creients per a afirmar l'existència de Déu? Quines?

Què sé o entenc?

- Sobre el concepte de religió.

Què em genera dubte?

- Sobre el politeisme i el monoteisme.

Què no sé i mai no m'he preocupat d'aprendre-ho?

- Sobre les característiques de les religions monoteistes més practicades a Espanya.

© EDITORIAL VICENS VIVES

Accepte el repte!

Poden unir-se, per crear una ONG, un jueu, un cristià i un musulmà?

1. Introducció a la religió

Abans d'endinsar-nos en l'aventura del coneixement de les religions monoteistes, aprofundirem en algunes qüestions molt importants com són:

- ✓ Què és una religió?
- ✓ Quins són els elements comuns de les diferents religions?
- ✓ Com podem classificar les diferents religions?
- ✓ Què és l'experiència religiosa?

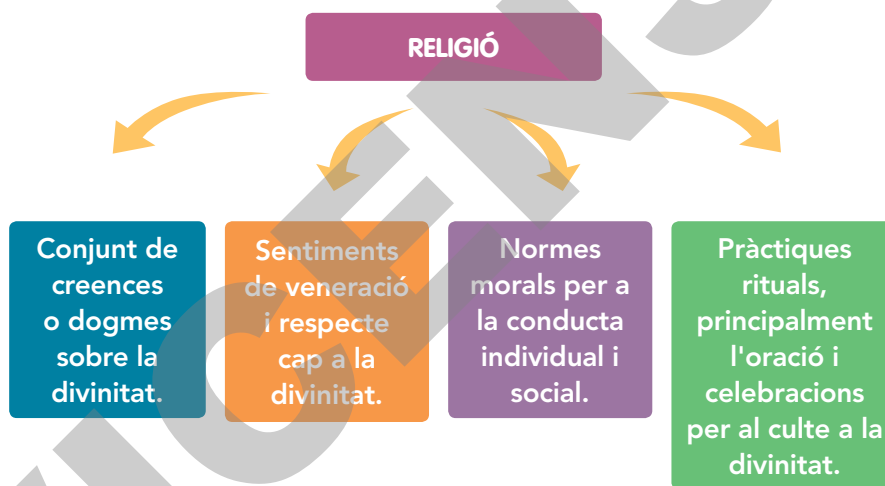
1.1. Religió

En primer lloc, per acostar-nos a qualsevol religió, n'hem de conèixer una definició general, per això iniciem així el tema:

La paraula religió etimològicament significa 're-lligació de l'home amb Déu'. L'ésser humà, des dels orígens, s'ha fet preguntes.

La religió naix com a resposta a aquests interrogants que acompanyen l'ésser humà des del començament.

Tota religió suposa una sèrie de **creences**, **uns sentiments**, **unes normes** i **unes pràctiques**.

Torà.

HO SABIES?

El Concili Vaticà II va fer una crida a tots els catòlics per «reconèixer, preservar i promoure els béns espirituals i morals en altres religions, i els valors en la seua societat i cultura» com una forma d'«unir les mans per a treballar per un món de pau, llibertat, justícia social i valors morals».

Investigue i aplique

1. Investiga les últimes dades estadístiques sobre els creients de les diferents religions i la seua distribució en el món. Dibuixa un mapa al quadern amb totes aquestes dades.

Pista n. **1**

És una església.

Vocabulari/VOCABULARY

Norma/NORM: Regla que cal seguir o a la qual s'han d'ajustar les conductes, tasques, activitats, etc.

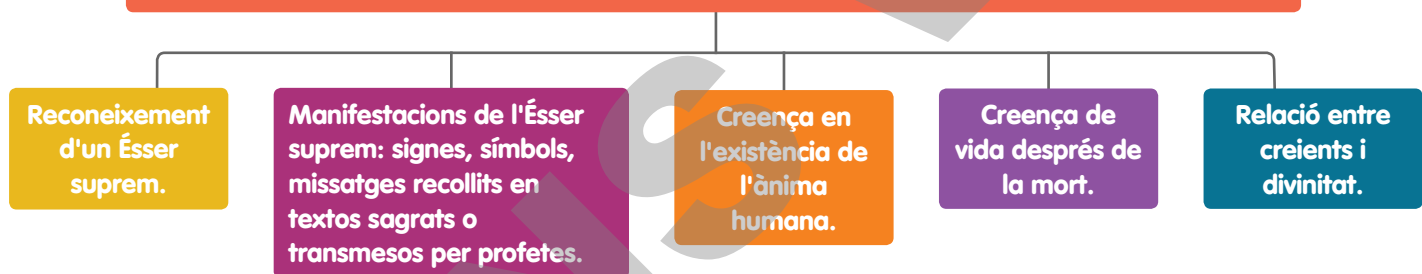
1.2. Elements comuns

Cada religió compta amb unes característiques i trets propis, però també hi ha uns elements comuns a totes. Els **principals elements comuns** que trobem en les diferents religions són:

- ✓ Reconeixement d'un **Ésser suprem** com a responsable de l'existència del món material i espiritual. És l'**origen i creador** de tot.
- ✓ La **manifestació d'aquell Ésser suprem** en el món: en forma de signes, de símbols o de missatges recollits en textos sagrats i transmesos per profetes.
- ✓ L'afirmació de l'existència de l'**ànima humana**, concebuda com un principi indestructible de la vida espiritual.
- ✓ La creença que **hi ha una altra vida després d'aquesta** i la necessitat que cada creient es prepare per a aquesta durant sa vida terrenal.
- ✓ L'existència d'una **relació entre els creients i la divinitat** tant en el pla individual com en el col·lectiu.

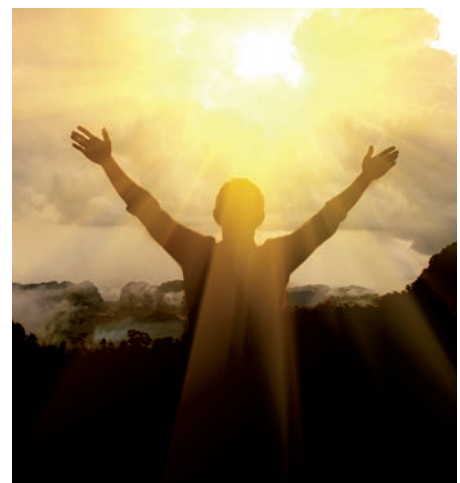

ELEMENTS COMUNS EN LES DIFERENTS RELIGIONS

«La gran majoria de religions creuen que el món i la humanitat van ser creats per una força o ésser superior. En les religions monoteistes (religions que creuen en un sol ens creador), déu està considerat per unanimitat com el pare, conseller i preservador del món. Dins de les politeistes (religions que creuen en més d'una deïtat), hi ha habitualment un déu responsable de la creació. Les interpretacions simbòliques i literàries que es poden donar a les històries sobre la creació han estat motiu de disputa entre els seguidors religiosos. No obstant això, tots rebutgen la idea que l'origen de la vida va ser una “mera coincidència”».

(«Què és la Religió», National Geographic, 2016)

Reflexione i compartisc

2. Elabora una definició personal de religió en la qual no falte cap de les característiques comunes a tota religió. Comparteix-la en classe.

Vocabulari/VOCABULARY

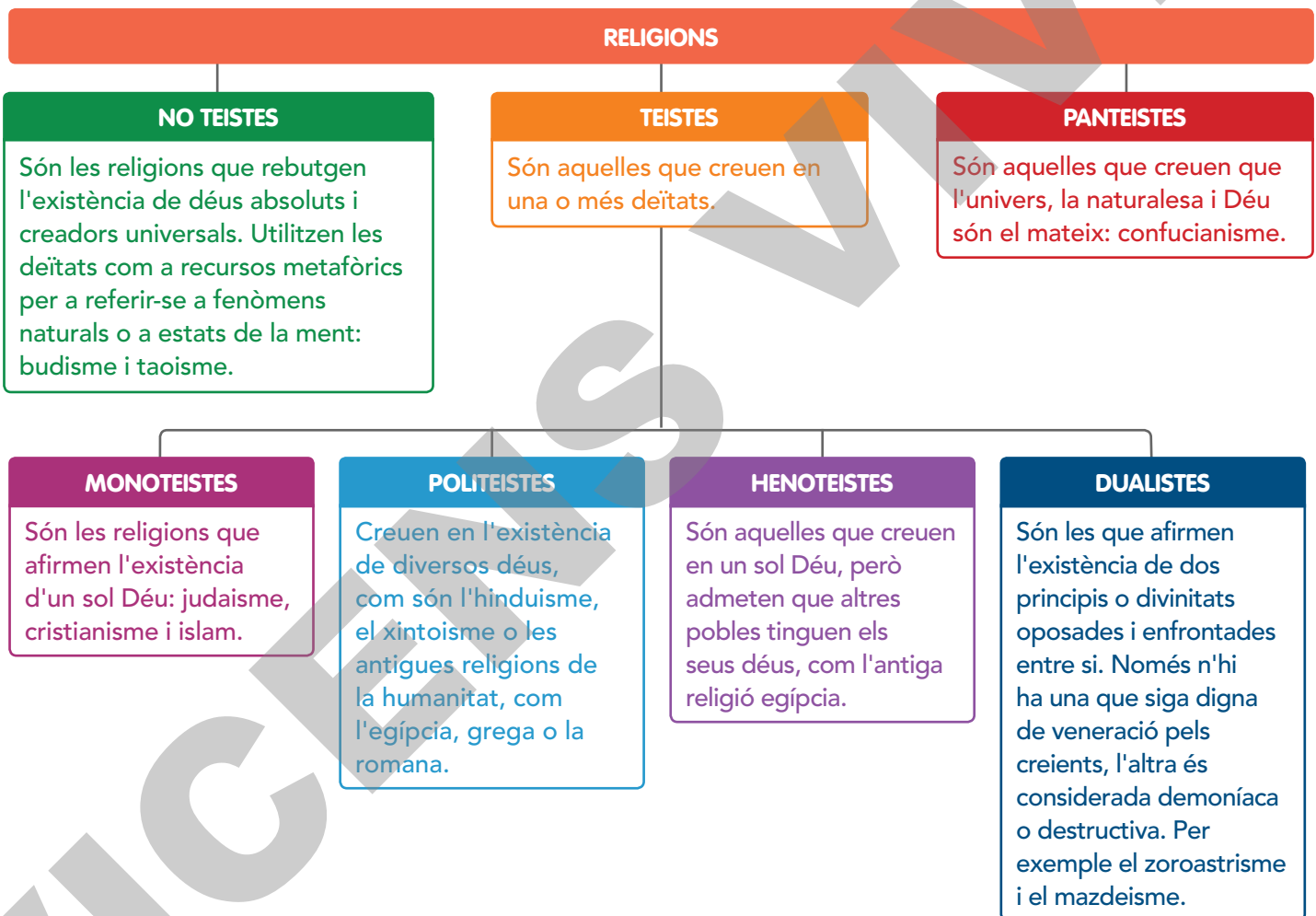
Manifestar/TO MANIFEST: Dir o fer alguna cosa de manera pública.

1.3. Classificació

La religió també es pot entendre com un sistema **cultural a través del qual s'expressen comportaments, pràctiques, creences...**, tant **individuals com col·lectius**. D'ací que hi haja més de quatre mil religions vives en el nostre món i un nombre incalculable de desaparegudes. Hi ha moltes religions en el món, però podem agrupar-les en **tres grans tipus**:

- ✓ No teistes.
- ✓ Teistes.
- ✓ Panteistes.

Investigue i compartisc

3. Investiga qui és el líder religiós de les tres grans religions monoteistes, la ubicació dels seus llocs sagrats i de culte i el motiu pel qual estan situats en aquest lloc. Comparteix-ho en l'aula amb els teus companys i companyes.

Pista n. 2

Pot acollir més de sis mil persones.

1.4. Experiència religiosa

Abans d'endinsar-nos en cadascuna de les grans religions monoteistes, exposarem, de manera esquemàtica, el fenomen de l'experiència religiosa. En definitiva, és la capacitat que tenim les persones de viure en relació amb la divinitat de manera espiritual, que, en general, és interior, profunda i personal.

Els factors que determinen l'experiència religiosa són:

- ✓ Els àmbits d'experiència.
- ✓ El misteri.
- ✓ Les hierofanies.

L'esbarzer cremant i Moisès.

Manifestacions naturals que estan fora de l'àmbit religiós.

© EDITORIAL VICENS VIVES

HO SABIES?

La nit de Nadal de 1886, Paul Claudel, un jove de díhuit anys, va experimentar a la catedral de Notre Dame una poderosa certesa que el portaria a abraçar la fe catòlica. Aquell fet inexplicable va tenir lloc davant d'una imatge de la Mare de Déu i el Jesuset sobre una columna, davant de la qual es paren hui molts visitants de la catedral parisenca.

Investigue i comuniqui

4. Busca en el diccionari el significat dels adjectius que defineixen el misteri i elabora'n una definició completa.
5. Investiga l'experiència religiosa de l'escriptor francès Paul Claudel, analitza-la amb l'ajuda de l'esquema de la pàgina i exposa-ho en l'aula, juntament amb les teues observacions.

2. Les religions monoteistes

Les religions monoteistes creuen en un sol Déu i són revelades, és a dir, són aquelles en què Déu es dona a conèixer a l'ésser humà.

Déu, que vol relacionar-se i que busca ser amic de l'home i de la dona, escull persones a les quals es manifesta.

2.1. Origen i sentit del judaisme

Comença amb **Abraham**, en el segle XVIII aC, primer creient monoteista, a qui Déu demana que isca de la seua terra, de la seua pàtria i de la casa de son pare, cap a la terra que Ell li mostrarà i li diu que farà d'ell una gran nació (Gn 12, 1-2).

El seu fill **Isaac** hereta les promeses de Déu, per a, posteriorment, transmetre-les al seu fill **Jacob**, qui acaba vivint amb tota la seua descendència a Egipte com a esclaus durant quatre-cents anys.

Segles més tard, Déu es manifesta a Moisès per mitjà d'un esbarzer cremant i li demana que allibere el seu poble de l'esclavitud a Egipte i que el porte, de retorn, a la Terra Promesa. Així es reprén el camí que comença amb **Abraham**. El camí és llarg i tarden quaranta anys a travessar el desert. És l'etapa que coneixem com a **Èxode**, i en la qual Déu fa amb el poble d'Israel una **Aliança**.

Aquesta **Aliança** es concreta en els **Deu Manaments**. Marca la vida del poble d'Israel i la seua història esdevé una història de salvació. Tot i que el poble de vegades no és fidel, Déu sempre ho és i està present per a ajudar-los i salvar-los en tot moment.

Després d'un llarg viatge i de diferents etapes, aquest poble s'estableix, guiat per **Josué**, a Canaan: la **Terra Promesa**. Moisès mor abans d'arribar-hi. Tot el poble s'organitza en dotze tribus, conforme a la descendència dels fills de Jacob. Amb el pas dels anys, són governats per un únic rei, primer **Saül**, després **David** i, finalment, **Salomé**.

El poble d'Israel viu una història marcada per la seua relació amb Déu. És una història d'alts i baixos. De vegades li és fidel i d'altres li gira l'esquena. Déu sempre li és fidel i l'acompanya i perdona.

- ABRAHAM
- ISAAC
- JACOB
- DOTZE FILLS DE JACOB
(que donaran lloc a les dotze tribus d'Israel)

«Faré de vosaltres el meu poble i jo seré el vostre Déu. Llavors sabreu que jo soc el Senyor, el vostre Déu, el qui vos lleva de damunt els treballs forçats dels egipcis»
(Éx 6, 7).

Recreació del temple d'Israel.

Investigue i comuniqui

6. Investigueu, en grups, la planta del temple de Jerusalem i situeu-hi cadascuna de les seues parts i la seua funció. Plasmeu-ho en un mural i exposeu-lo en l'aula.

2.2. Origen i sentit del cristianisme

El cristianisme reconeix i accepta la revelació continguda a l'Antic Testament i troba en **Jesús** la promesa complida del Messies.

La promesa d'enviar un Messies la fa Déu al segon rei d'Israel, **David. Messies esperat.**

En **Jesús**, Déu compleix la seua promesa. Ell és el **Messies esperat**. És el Fill de Déu que porta en el món la Bona Notícia. Amb els seus fets i les seues paraules mostra el rostre de Déu. Amb la resurrecció de Jesús, la vida venç la mort.

Els seguidors de Jesús professen la religió cristiana.

«El qui afirma: "Jo el conec", però de fet no guarda els seus manaments, és un mentider, i la veritat no està en ell. Però en el qui guarda la seua paraula, l'amor que ve de Déu ha arribat a la plenitud. D'aquesta manera sabem que estem en ell. El qui afirma que està en ell ha de viure tal com Jesús vi-
via» (1 Jn 2, 4-6).

Cal viure com **Jesús ensenya en l'Evangelí**, per viure plenament, i **Ell viu estimant**, donant la vida per amor, a cada instant.

2.3. Origen i sentit de la vida de l'islam

Set segles després del començament del cristianisme, sorgeix l'islam. Al·là tria un jove àrab, **Mahoma**, a qui l'arcàngel Gabriel li revela l'Alcorà i li **encarrega** que predique en el nom d'**Al·là**.

Els musulmans viuen la religió molt profundament. **Creuen en Al·là, creador de tot, i en els dogmes establits en l'Alcorà, que els ajuden a assolir el seu destí que és el Paradís.** Creuen en la **predestinació** i, si no compleixen els preceptes religiosos, van a l'**infern**.

Reflexione i compartisc

7. Realitza, en un mural, l'arbre genealògic de Jesús, començant a Abraham. Després, podeu fer una exposició en l'aula amb tots els treballs.
8. Per què la religió pot ajudar les persones a donar sentit a les seues vides? Dialogueu, en grups, sobre aquest tema i, després, compartiu les vostres conclusions amb la resta de la classe.

Mosaïc de Jesucrist.

Família musulmana llegint l'Alcorà.

Vocabulari/VOCABULARY

Promesa/PROMISE: Expressió de la voluntat de donar a algú o fer per ell alguna cosa.

Predestinació/PREDESTINATION: Ordenació de la voluntat divina amb què des de l'eternitat té elegits els qui per mitjà de la gràcia han d'aconseguir la glòria.

3. Característiques de les religions monoteistes

Ara veurem alguna de les característiques pròpies d'aquestes tres religions monoteistes per tal que les conegues una mica més a fons.

3.1. El judaisme

SÍMBOL		
LLIBRES SAGRATS	1) EL TANAKH • La Torà que conté la llei jueva. • Nevïim (els profetes). • Ketuvim (escrits).	2) EL TALMUD • Literatura religiosa no canònica. 3) LA MIXNÀ • Col·lecció escrita de tradicions orals jueves. 4) EL XULJAN ARUKH • Codi de la llei jueva.
PREGÀRIES, RITUALS I FESTES	ORACIONS • El Credo jueu. • La Xemà (Deuteronomi 6, 4). Resen diverses vegades al dia. DIA SAGRAT Temps sagrats (sàbat-dissabte), dia de descans de Déu. RITUALS • Brit Milà (circumcisió dels homes). • Bar Mitsvà (majoria d'edat en els homes als tretze anys). • Bar Mitsvà (majoria d'edat en les dones als dotze anys).	ALTRES FESTES SAGRADES • Any nou. • Yom Kippur (dia de l'expiació). • Sucot (festa dels tabernacles). • Simkhat Torà (alegrant-se amb la Torà). • Péssah o Pasqua jueva (eixida d'Egipte). • Jag Habikurim (festa de les primícies, primers fruits). • Xavuot o Pentecosta (cinquanta dies després de la Pasqua jueva, rebuda de la Torà i els Deu Manaments, a la muntanya del Sinaí). • Hanukkà (festa de les llums).
LLOCS DE CULTE, SAGRATS I DE PELEGRINATGE	LLOCS SAGRATS • Mur de les lamentacions, restes del primer temple de Jerusalem. • Esplanada de les mesquites, muntanya del Temple, on situen els temples de Salomó i Herodes i la pedra del sacrifici d'Isaac.	LLOC DE CULTE • La sinagoga: Lloc de culte espiritual al voltant de la Torà. LLOCS DE PELEGRINATGE • Els llocs d'enterrament dels patriarques (llocs de pelegrinatge).
REPRESENTANT RELIGIÓS	Rabí.	
CORRENTS	Ortodoxos, conservadors i reformistes.	

3.2. El cristianisme

SÍMBOL		
LLIBRES SAGRATS	• La Bíblia Consta de dues parts: Antic Testament i Nou Testament. L'esdeveniment que la divideix és el naixement de Jesús de Natzaret. Els cinc primers llibres de l'Antic Testament són el Pentateuc, que comparteixen jueus i cristians, juntament amb altres diversos llibres.	
PREGÀRIES, RITUALS I FESTES	ORACIONS • Credo. • Parenostre. • Glòria. • Avemaria. • Litúrgia de les hores (matines, laudes, tèrcia, sisena, nona, vespres i completes) set moments d'oració cada dia. RITUALS • Litúrgia dominical. • Els sagraments. • Vida d'oració.	FESTIVITATS • Nadal (naixement de Jesús). • Setmana Santa (des del Diumenge de Rams fins al Dissabte Sant). • Divendres Sant (mort de Jesús). • Pasqua (resurrecció de Jesucrist). • Pentecosta (cinquanta dies després de la Pasqua de Resurrecció, se celebra la vinguda de l'Esperit Sant). • Temps de major dedicació a Déu: – Advent (preparació per al Nadal). – Quaresma (preparació per a la Setmana Santa).
LLOCS DE CULT, SAGRATS I DE PELEGRINATGE	LLOCS SAGRATS • Terra Santa. LLOC DE CULT • El temple o església.	LLOCS DE PELEGRINATGE • Jerusalem. • Basílica de Sant Pere a Roma. • Santiago de Compostel·la i el camí de Sant Jaume. • Santuaris marians: Lourdes, Fàtima, Medjugorje.
REPRESENTANT RELIGIÓS	El papa, el patriarca i el pastor.	
CORRENTS	Catòlics, ortodoxos i protestants.	

Investigue i compartisc

9. Tria un dels llocs de pelegrinatge del cristianisme i esbrina el perquè de la importància d'aquest lloc per als cristians. Comparteix-ho en l'aula i pregunta si algun company o companya el coneixen i que expliquen la seua experiència en aquest lloc.

Pista n. 3

Se n'inicià la construcció després de l'any 313 dC.

3.3. L'islam

SÍMBOL		
LLIBRES SAGRATS	• L'Alcorà (llibre revelat a Mahoma per Al·là).	
PREGÀRIES, RITUALS I FESTES	ORACIONS • Xahada (credo «No hi ha més Déu que Al·là i Mahoma és el seu profeta»). • Oracions de l'Alcorà (preguen cinc vegades al dia i són convocats pel muetzí: musulmà que des del minaret convoca en veu alta el poble perquè acudisca a l'oració). ELS CINC PILARS 1) El testimoni de fe (Xahada). 2) L'oració (salat). 3) Donar la zakat (almoïna per als musulmans necessitats). 4) Dejunar el mes de ramadà. 5) Pelegrinatge a la Meca.	FESTES • Al Hiyra (primer dia de l'any nou islàmic). • Laylat al-Barh (la nit de la salvació, resen pel perdó). • Laylat al-Qadr (la nit del poder). • Id al-Fitr (la festa del final del dejuni). • Id al-Adha (la festa del sacrifici o del corder).
LLOCS DE CULTE, SAGRATS I DE PELEGRINATGE	LLOCS SAGRATS • Mesquita de la Roca a Jerusalem. • Mesquita d'Al-Haram a la Meca. LLOC DE CULTE • La mesquita.	LLOCS DE PELEGRINATGE • La ciutat de la Meca. • La ciutat de Medina. • Jerusalem.
REPRESENTANT RELIGIÓS	Imam.	
CORRENTS	Xïïtes, sunnites i altres grups minoritaris.	

HO SABIES?

UNHCR ACNUR, l'Agència de l'ONU per als Refugiats-comité espanyol ens facilita molta informació sobre les religions en el món. Ens diu, per exemple, que, segons l'estudi realitzat pel Centre d'Investigacions Pew l'any 2011, en el món hi ha 1800 milions de practicants de la religió islàmica.

Investigue i expose

10. Investiga les funcions d'un imam de l'islam. Si en tens la possibilitat, pots fer-ho preguntant en una mesquita. Exposa les teues descobertes en l'aula.

Pista n.**4**

Els seus estils arquitectònics són: romànic, barroc i bizantí.

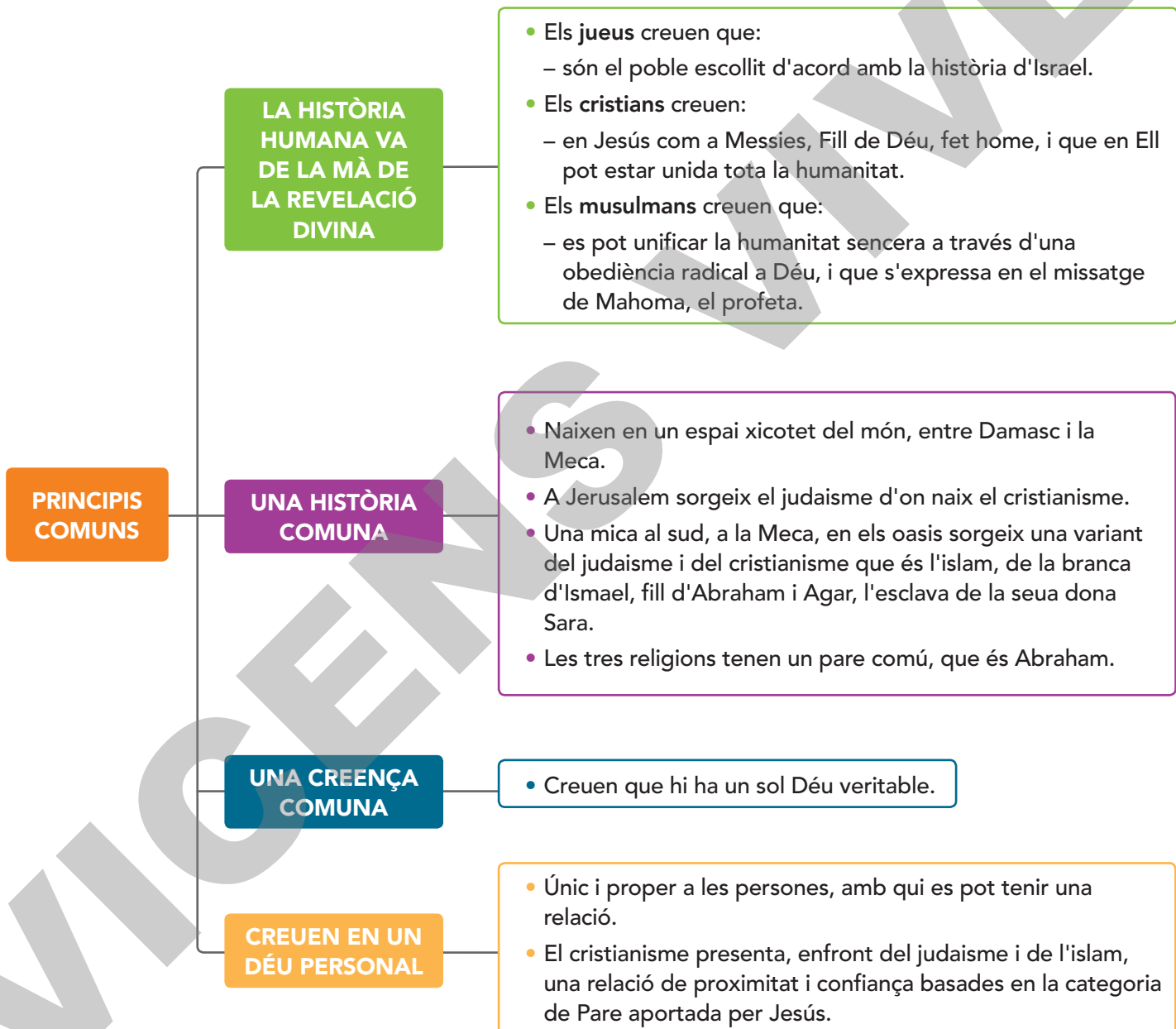
4. Confluències en el monoteisme

Acabes de veure tres religions monoteistes, amb certes semblances. Ara veurem què és el que uneix jueus, cristians i musulmans.

Déu Pare. Vidriera.

Pista n. 5

És a Jerusalem.

TOLEDO: UNA CIUTAT I TRES CULTURES

Conèixer Toledo, una de les ciutats més emblemàtiques d'Espanya, és també endinsar-se en un **patrimoni cultural** ple d'història, de costums i curiositats, en el qual no deixa d'estar present la forma de vida dels nostres avantpassats jueus, cristians i musulmans. Tots ells hi van deixar la seua empremta perquè pugues tenir l'oportunitat de gaudir d'aquesta ciutat que l'any 1986 va ser declarada per la Unesco **Patrimoni de la Humanitat**.

Coneguda també com la ciutat de les **tres cultures**, en l'actualitat té l'aparença d'una **ciutat medieval** de torrasses i muralles en què s'obrin portes importants com la de Bisagra, que t'endinsen en un casc històric impressionant en el qual pots contemplar: l'elegant **Catedral**, l'**Alcàsser** que mira cap al riu Tajo, la **Mesquita del Crist de la Llum**, l'única que es conserva completa de les deu que n'hi va haver i que és de l'any 980, les **Sinagogues de Santa Maria la Blanca**, –un nom curiós per a una sinagoga, no trobes?–, amb cinc naus separades per arcs de ferradura i capitells ornamentats, i la del **Trànsit**, el **Monestir de Sant Joan dels Reis**, edificat en el segle xv en honor dels Reis Catòlics, el **Palau de Fuensalida**, el **convent de Sant Gil**, el **Museu de Santa Creu** i els seus ponts, el de **Sant Martí** i el d'**Alcántara**.

Val la pena conèixer aquesta ciutat preciosa i emblemàtica!

Catedral de Toledo.

Mesquita del Crist de la Llum.

Sinagoga del Trànsit.

Investigue i cree

11. Investiga i planifica un possible itinerari per la ciutat de Toledo. Crea un fullet en el qual aparega l'itinerari i la informació necessària sobre els monuments, els llocs i les obres d'art que s'hi visitaran.
12. Fes una fitxa de cadascun dels edificis, de cadascuna de les cultures que es presenten en imatges en aquesta pàgina i presenta-la a la teua classe com si fores un guia turístic.

RESOLC EL REPTÉ!

Poden unir-se, per crear una ONG, un jueu, un cristià i un musulmà?

Generem idees

13. Què significa l'acrònim ONG? Què és una ONG?
14. Què és la solidaritat per al judaisme?
15. Què és la solidaritat per al cristianisme?
16. Què és la solidaritat per a l'islam?

Valorem múltiples perspectives

Una vegada conegut què és la solidaritat per a cadascuna de les tres grans religions monoteistes:

17. Coneixes alguna acció social jueva, cristiana i islàmica? Busca'n algun testimoni en Internet.
18. Coneixes alguna persona que hi faci alguna tasca i que pugui donar-nos el seu testimoni? Busca'n algun testimoni en Internet.
19. Quina opinió en tens? Comparteix-la en classe.

Investiguem i revisem

20. Com és el Déu en la creença del qual conflueixen aquestes tres religions?
21. Com és el pare comú dels jueus, els cristians i els islàmics?

Provem la nostra destresa

22. Dissenyeu una ONG, definint-ne la missió, la visió i els objectius. Poseu-li un nom. Creeu-ne un logotip i un eslògan.

Graveu un vídeo presentant el vostre interès, parlant del procés de creació, de la definició de la missió, de la visió i dels objectius que us heu marcat. Presenteu-ne també el logotip i el vostre eslògan i convideu a participar i col·laborar amb vosaltres.

Publiquem la solució

23. Podeu projectar el vostre vídeo a la resta de companys i companyes del centre, a la sala d'actes, i podeu difondre'l a través de la pàgina web del centre o del departament de Religió.
24. Una altra opció seria valorar la possibilitat de presentar-lo a algun concurs, tant d'àmbit nacional com regional o local, i aconseguir així que moltes més persones coneguen la vostra feina i el resultat obtingut.

5. Mira al teu voltant

5.1. Instituto de Diálogo Interreligioso de Argentina

És una associació civil la missió de la qual és promoure l'entesa dels homes i dones de fe, fomentar el diàleg i la convivència pacífica.

Participan en él miembros de las tres grandes religiones mono-teístas, aunque están abiertos a todos los hombres y mujeres de buena voluntad.

Hi participen membres de les tres grans religions monoteistes, encara que estan oberts a tots els homes i dones de bona voluntat.

S'inspiren en els ensenyaments i en la conducta del papa Francesc, i impulsen, en tots els àmbits de la vida, la cultura de la trobada.

El papa Francesc va guiar l'Instituto de Diálogo Interreligioso cap a la fórmula de diàleg.

Els participants en aquest institut tenen la ferma convicció que els que no pensen igual que ells, els que tenen altres creences o ideologies els complementen i els enriqueixen. I consideren que els camins indispensables per a arribar a la pau i la justícia són el diàleg i la recerca permanent d'acords i punts en comú.

Una fita en les relacions interreligioses és la signatura, el dilluns 4 de febrer de 2019, d'una declaració conjunta sobre «la fraternitat humana» pel papa Francesc i Sheikh Ahmed el Tayeb, el gran imam d'Al-Azhar d'Egipte.

Aquest esdeveniment es produeix després d'una reunió interreligiosa, en la primera visita d'un papa a la península dels Emirats Àrabs, que ha afirmat que «els líders religiosos tenen el deure de rebutjar tota guerra i comprometre's a dialogar». També ha dit que «no hi ha violència que trobe justificació en la religió», alhora que ha defensat que les religions no poden renunciar a «la tasca urgent» de construir ponts entre els pobles i les cultures.

Hem de «reconèixer l'altre com a do de Déu».

Traslladem aquest model de diàleg cap a diferents països i continents per aconseguir la pau i la justícia.

Escultura que expressa el diàleg interreligiós, La Cabrera (Madrid).

Papa Francesc.

«Amb les persones que no tenen bona voluntat, amb les persones que busquen solament la destrucció, fins i tot en les famílies: silenci. I oració».

(Papa Francesc)

INSTITUTO
DE DIÁLOGO
INTERRELIGIOSO

Vocabulari/VOCABULARY

Impulsar/TO BOOST: Fer que una cosa o persona es pose en moviment en una direcció o imprimir-li més velocitat aplicant-li una força. Fer créixer, augmentar o progressar una cosa.

Entesa/UNDERSTANDING: Bon acord, relació amistosa entre els pobles o els seus governs.

5.2. Custòdia de Terra Santa

Sant Francesc d'Assís visita Orient entre 1219 i 1220, en temps de les croades, per conèixer els llocs pels quals passa Jesús, encara que, finalment, no aconseguís xafar els mateixos camins per on va caminar Ell.

Ja des de llavors, els seguidors de sant Francesc van veure en aquestes terres un territori emblemàtic on podrien viure la devoció que hi sentien, l'esperit de diàleg i comprensió que Francesc va inculcar en la seua regla de vida i el carisma pacificador que el va caracteritzar.

Des d'aquella època hi ha franciscans a Terra Santa, tot i que és des de 1342 quan s'hi estableixen de forma definitiva amb les butlles que promulga el papa Climent VI, en què encomana a l'**orde franciscà la «custòdia dels Sants Llocs»**. En l'actualitat, també hi mantenen escoles cristianes, obres socials i contribueixen al diàleg interreligiós.

Els frares franciscans no han estat només «guardians de pedres», han aconseguit que aquestes pedres parlen al cor i a la ment de tots els qui fan el pelegrinatge a Terra Santa. Han aconseguit que els llocs bíblics siguin centres d'espiritualitat.

Els germans franciscans custodien, estudien i fan acollidors els llocs que són l'origen de la fe cristiana.

El papa Francesc ha visitat Terra Santa el 2014 i ha demanat que Jerusalem siga «**veritablement la ciutat de la pau**», una ciutat oberta a totes les persones, tant a jueus com a musulmans i cristians.

En la ciutat de Jerusalem conviuen, no sempre en harmonia, jueus, musulmans i cristians.

Escut de l'orde franciscà en una vidriera de la Basílica de la Santa Creu de Florència (Itàlia).

Jerusalem.

Estrella que indica el lloc on va nèixer Jesús. Església de la Nativitat. Betlem.

Investigue, reflexione i aplique

25. Busqueu i llegiu el document de la declaració conjunta sobre la fraternitat humana signat a Abu Dhabi. Escriviu-ne al quadern les idees principals i dialogueu-ne en classe.
26. Redacteu, en grup, un document que implique un compromís conjunt de tots i totes sobre alguna cosa que podeu canviar per a la millora de la convivència en el vostre centre.
27. Busca tres dels llocs sants que els franciscans custodien a Terra Santa i fes una fitxa de cadascun d'ells, on apareguen les dades tècniques del lloc, a més del moment històric en què Jesús hi va viure.

Vocabulari/VOCABULARY

Butlla/PAPAL BULL: Document pontifici relatiu a matèria de fe o d'interès general, concessió de gràcies o privilegis o afers judicials o administratius.

6. Mira't a l'espill: i ara què?

RUT: LA XICA FORASTERA

Rut és una **dona** de l'Antic Testament que dona nom també al llibre bíblic en què apareix. Es casa amb un jove que és d'una terra que professa una religió diferent de la seua. Quan es queda viuda, tria seguir vivint amb sa sogra en aquella terra, demostrant així que té molt clara la seua tria de destí.

«Però Rut contestà: "No insistisques que et deixe, que em separe de tu i me'n torne! On vages tu, vull anar-hi jo; on visques tu, vull viure-hi jo. El teu poble serà el meu poble, el teu Déu serà el meu Déu. On moriràs tu, allí moriré jo i allí seré enterrada. Només la mort ens podrà separar; i si no és així, que el Senyor em faça caure damunt tota classe de mals!"»
(Rt 1, 16-17).

En aquest llibre, i a través de la vida d'aquest personatge i la família que tria per seguir fent passos en la vida, se'ns parla d'emigració i immigració, de vincles, de pèrdua, de tornada a l'origen, de fracàs, de solidaritat, de justícia, d'amor i d'acceptació de l'altre.

Et proposem Rut com a exemple i model de **convivència amb aquells que ens resulten diferents**.

És important que respectes les persones que no pensen com tu. Cada cultura i cada religió, com hem vist en el tema, tenen els seus propis valors, normes i formes d'entendre la vida, que, encara que tenen punts en comú, també presenten trets diferents. Conèixer la cultura i la religió dels altres i respectar-los afavoreix la convivència, alhora que et permetrà créixer com a persona i adquirir una comprensió empàtica davant de l'opinió i forma d'actuar dels altres.

Rut recull, en el camp, el que hi han deixat els segadors.

Llig, comprenc i compartisc

28. Llegiu el llibre de Rut de la Bíblia, que consta de quatre capítols, i, a continuació, elaboreu, en grups, una llista de bones pràctiques de convivència. Després, confeccioneu un decàleg que pugui servir a la vostra classe i al vostre centre per a desenvolupar un ambient que afavorisca el respecte i la convivència.

29. Llig la introducció al llibre de Rut, a la Bíblia, i fes-ne un storyboard. Comparteix en la teua classe les impressions que t'ha causat conèixer aquest personatge i les vicissituds que passa al llarg de sa vida, els territoris per on es mou, etc. Pensa i comparteix si coneixes alguna persona que estiga fent un recorregut similar en sa vida fora del seu lloc d'origen.

NO HAS D'OBLIDAR

RELIGIÓ

- La paraula «religió» etimològicament significa 're-ligació de l'home amb Déu'. L'ésser humà, des dels orígens, s'ha fet preguntes. La religió naix per a donar resposta a preguntes que acompanyen l'ésser humà des dels inicis.

LES RELIGIONS COMPARTeixEN ALGUNES CARACTERÍSTIQUES

CLASSIFICACIÓ

- **TEISTA** (monoteisme, politeisme, henotheisme i dualistes).
- **NO TEISTA** (budisme, taoisme).
- **PANTEISTA** (l'univers, la naturalesa i Déu són el mateix).

FACTORS QUE DETERMINEN L'EXPERIÈNCIA RELIGIOSA

- Àmbits (el profà i el sagrat).
- El Misteri.
- Hierofanies.

UN SOL DÉU, UN MATEIX DÉU

JUDAISME

- **Aliança amb Déu**, inscrita en els **Deu Manaments**, que marca la vida del poble d'Israel i fa de la seua història una història de salvació.

CRISTIANISME

- El cristianisme reconeix i accepta la revelació continguda a l'Antic Testament i troba en **Jesús** la promesa complida del **Messies**.

ISLAM

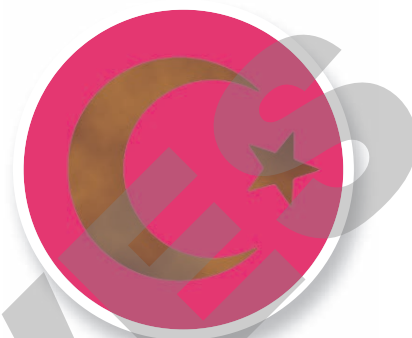
- Creuen en Al·là, creador de tot, i en els dogmes que els ajuden a assolir el seu destí que és el **Paradís**.
- Creuen en la **predestinació** i, si no compleixen els preceptes religiosos, van a l'**infern**.

- ✓ Les religions comparteixen les característiques següents: el reconeixement d'un **ésser suprem**, les seues manifestacions estan recollides en un **llibre** o s'han transmés a través d'un **profeta**, creuen en l'existència de l'**ànima humana**, creuen en la **vida després de la mort**, es **relacionen amb la divinitat** de forma individual i col·lectiva.
- ✓ Les religions monoteistes són les religions revelades, és a dir, en què Déu s'ha donat a conèixer: el **judaisme**, el **cristianisme** i l'**islam**.
- ✓ El monoteisme té una història comuna i creuen que hi ha **un sol Déu veritable, que és personal**. Són religions en què Déu mateix es revela a través de les persones i dels esdeveniments.

Avalue els meus sabers

Autoavaluació

30. Per què naix la religió?
31. Quins elements són comuns a les diferents religions?
32. Quins tres grans tipus de religions existeixen?
33. Quin és el sentit de la religió jueva?
34. Quin és el sentit de la religió cristiana?
35. Quin és el sentit de la religió islàmica?
36. Quins són els llibres sagrats de les tres grans religions monoteistes?
37. Quins són els llocs sagrats de cadascuna de les tres grans religions monoteistes?
38. Quines són les quatre confluències en el monoteisme?

Valore el meu aprenentatge de sabers

39. Copia la rúbrica al quadern i assenyala el nivell que creus que tens:

Soc capaç de...	Molt bé	Bé	Amb dificultats	Amb moltes dificultats
Exposar per què naix la religió.	☐	☐	☐	☐
Classificar els elements comuns a les diferents religions.	☐	☐	☐	☐
Enumerar els tres grans tipus de religions que existeixen.	☐	☐	☐	☐
Explicar com s'originen les religions jueva, cristiana i islàmica.	☐	☐	☐	☐
Relatar el sentit de cadascuna de les religions: jueva, cristiana i islàmica.	☐	☐	☐	☐
Anomenar els llibres sagrats de les tres grans religions monoteistes.	☐	☐	☐	☐
Classificar els llocs de culte, sagrats i de pelegrinatge de les tres grans religions monoteistes.	☐	☐	☐	☐
Distingir les característiques principals comunes de les religions monoteistes.	☐	☐	☐	☐

Avalue les meues competències

40. Què és el monoteisme? Comparteix en classe el que hages descobert de nou sobre aquesta manera de viure la religió.
41. En grups, elaboreu un *visual thinking* que represente les característiques d'una de les grans religions monoteistes.
42. Llig el text Coneix-te a tu mateix, annex 1 del tema, de l'encíclica Fides et Ratio, del papa Joan Pau II, i indica'n la idea central, així com la relació amb aquest tema. Comparteix-ho en la classe.
43. Busca un exemple de religió no teista i investiga-hi. Prepara un PowerPoint i presenta'l en l'aula.
44. Esbrina el perquè de cadascun dels símbols de les tres grans religions monoteistes i comparteix en classe els teus descobriments.
45. Investiga alguna de les reunions interreligioses que s'han produït recentment i fes-ne un resum en el qual s'indique el lloc, els participants, els objectius i les conclusions d'aquesta reunió.

Valore la meua adquisició de competències

46. Copia la rúbrica al quadern i assenyalala el nivell que creus que tens:

Soc capaç de...	Molt bé	Bé	Amb dificultats	Amb moltes dificultats
Veure què he après nou sobre el monoteisme i d'exposar-ho al meu professor i als meus companys i companyes.	☐	☐	☐	☐
Triar en grup una de les grans religions monoteistes i elaborar un <i>visual thinking</i> que represente les seues característiques.	☐	☐	☐	☐
Llegir un text i extreure'n la idea principal per relacionar-la després amb el tema que acabe d'estudiar, i per compartir també el treball en classe.	☐	☐	☐	☐
Investigar un exemple de religió no teista i exposar-lo en classe en un PowerPoint als meus companys i companyes.	☐	☐	☐	☐
Investigar el perquè de cadascun dels símbols de les tres grans religions monoteistes, i compartir després els meus descobriments en l'aula.	☐	☐	☐	☐
Buscar informació sobre alguna de les últimes reunions interreligioses que s'hagen produït recentment i fer-ne un resum.	☐	☐	☐	☐

Ara descobris

Es tracta d'un dels temples més importants de la cristiandat i es troba sota la custòdia de diverses confessions cristianes: catòlics, armenis ortodoxos i ortodoxos.

Està construït sobre un lloc anomenat Gòlgota.